

Fjármagnaður útblástur Stefnis 2022

Um innihald skýrslu

Eftirfarandi skýrsla inniheldur upplýsingar um fjármagnaðan útblástur Stefnis árið 2022. Niðurstöður eru birtar fyrir sjóði fyrir almenna fjárfesta ásamt tveimur sérhæfðum sjóðum fyrir hæfa fjárfesta. Aðferðafræði frá PCAF (Partnership for Carbon Accounting Financials) var nýtt við útreikninga.

Miðað var við að greining fjármagnaða útblástursins myndi ná til amk. 75% af eignasafni hvers sjóðs. Ef það náðist ekki var útblástur sjóðsins ekki reiknaður, en það kom til hjá nokkrum sjóðum vegna skorts á gögnum.

Samkvæmt aðferðafræði PCAF skal reikna fjármagnaðan útblástur miðað við punktstöðu og eru útreikningar hér út frá stöðu eigna sjóða þann 31. desember 2022.

Aðferðafræði

Hlutabréf og skuldabréf

Skráð og óskráð

Aðferð

Aðferðafræðin til að reikna fjármagnaða losun fyrir alla eignaflokka er byggð á sama grunni. Svokallaður „eignastuðull“ er margfaldaður við útblástur þess fyrirtækis sem fjárfest er í, en mismunandi er þó milli eignaflokka hvernig stuðullinn er uppbyggður.

Eignastuðullinn (e. Attribution factor) fyrir hlutabréf og skuldabréf er fundinn með því að deila útistandandi upphæð fjárfestingar í félagi með annað hvort EVIC viðkomandi félags eða summu af eign fé og skuldum þess. Hið fyrrnefnda á við ef félagið er skráð en hið síðarnefnda ef það er óskráð.

EVIC (Enterprise Value Including Cash) stendur fyrir verðmæti fyrirtækis að meðtöldu handbæru fé.

Gagnagæði

Gögnum um kolefnislosun fyrirtækja var safnað á tvennan hátt:

- 1) Úr árs – og sjálfbærnisráskýrslum fyrirtækja. *Gagnaekinn 1-2.*
- 2) Með því að meta útblástur út frá atvinnugrein fyrirtækisins, sjá nánar á næstu síðu. *Gagnaekinn 4.*

Skráð hlutabréf og skuldabréf

(skráð fyrirtæki) :

$$Fjármögnuð losun = \sum_f \underbrace{\frac{\text{Útistandandi upphæð}_f}{\text{Enterprise Value Incl. Cash}_f}}_{\text{Attribution factor}} \times \text{Kolefnislosun}_f$$

Óskráð hlutabréf og skuldabréf óskráðra fyrirtækja:

$$Fjármögnuð losun = \sum_f \underbrace{\frac{\text{Útistandandi upphæð}_f}{\text{Eigið fé} + \text{skuldir}_f}}_{\text{Attribution factor}} \times \text{Kolefnislosun}_f$$

f = fyrirtæki sem fjárfest er í

Útreikningur á kolefnislosun fyrirtækja

Kolefnislosun ekki birt í ársreikningi

Í þeim tilfellum þar sem fyrirtæki sem fjárfest er í birtir ekki kolefnislosun sína í ársreikningi, var þörf á að áætla losun þess.

Til þess að meta losunina var notast við skráða ÍSAT atvinnugreinaflokkun fyrirtækisins. Útblástur fyrirtækisins er metinn út frá tölum um útblástur og veltu atvinnugreinarinnar.

Stuðull, sem fenginn er með því að deila veltu eða tekjum fyrirtækisins með veltu atvinnugreinarinnar, er margfaldaður við losun atvinnugreinarinnar og má þannig fá áætlaðan útblástur fyrirtækisins.

Ef slík aðferð var nýtt við gagnasöfnun var gefin gagnaekinninn 4.

Fjármögnuð losun, ef kolefnislosun fyrirtækis er ekki birt í ársreikningi:

$$Fjármögnuð losun = \sum_f \frac{\text{Útstandandi upphæð}_f}{\text{Eigið fé} + \text{skuldir}_f} \times \left(\text{Tekjur}_f \times \frac{\text{Kolefnislosun}_a}{\text{Tekjur}_a} \right)$$

f = fyrirtæki sem fjárfest er í
a = viðeigandi ÍSAT-atvinnugrein

Ríkisskuldabréf

Aðferð

Aðferðin til að reikna fjármagnaða losun vegna ríkisskuldabréfa byggir á sömu hugmynd og aðferðin fyrir hlutabréf og skuldabréf.

Nefnari eignastuðulsins er hér „PPP aðlagð GDP“ eða kaupmáttarjafnvægi aðlagð fyrir verga landsframleiðslu. Til að fá gögn um slíkt var notast við gagnabanka Alþjóðabankans.

Losunargögnum var svo safnað úr gagnagrunni sem PCAF leggur til, en losunartölurnar þar eru í samræmi við skilgreiningu UNFCCC¹. Töluverð töf er þó á gagnaframboði og eru upplýsingar um kolefnislosun landa um það bil tveimur árum eftir á. Því var notast við upplýsingar um kolefnislosun Íslands fyrir árið 2020 en það eru nýjustu aðgengilegu gögnin. Gögnin sem notuð voru eru án landnotkunar, breyttrar landnotkunar og skógræktar.

Gagnagæði

Öll ríkisskuldabréf flokkast með gagnaekinn 2, vegna tafa á gagnaframboði.

(1) UNFCCC: United Nations Framework Convention on Climate Change

Ríkisskuldabréf:

$$Fjármögnuð losun = \sum_l \underbrace{\frac{Útistandandi upphæð (USD)_l}{PPP-aðlagð GDP(international USD)_l}}_{\text{Attribution factor}} \times \text{Kolefnislosun}_l$$

$l = \text{land}$

Fjárfestingar í sjóðum

Aðferð

Algengt er að sjóðir fjárfesti í öðrum sjóðum (e. Fund of Funds). Ákveðið var að horfa ekki í gegnum sjóðina, heldur nýta eftirfarandi aðferð þar sem við á.

Nefnari eignastuðulsins er hér heildarstærð þess sjóðs sem fjárfest er í og stuðullinn er svo margfaldaður við kolefnislosun sjóðs.

Gagnagæði

Allar sjóðafjárfestingar flokkast með gagnaekunn 5.

Fjárfestingar í sjóðum:

$$Fjármögnuð losun = \sum_s \underbrace{\frac{Útistandandi upphæð_s}{Heildarstærð sjóðs_s}}_{\text{Attribution factor}} \times \text{Kolefnislosun sjóðs}_s$$

$s =$ sjóður sem fjárfest er í

Niðurstöður

Helstu niðurstöður

Losunarstyrkur (tCO₂e/m.kr.)

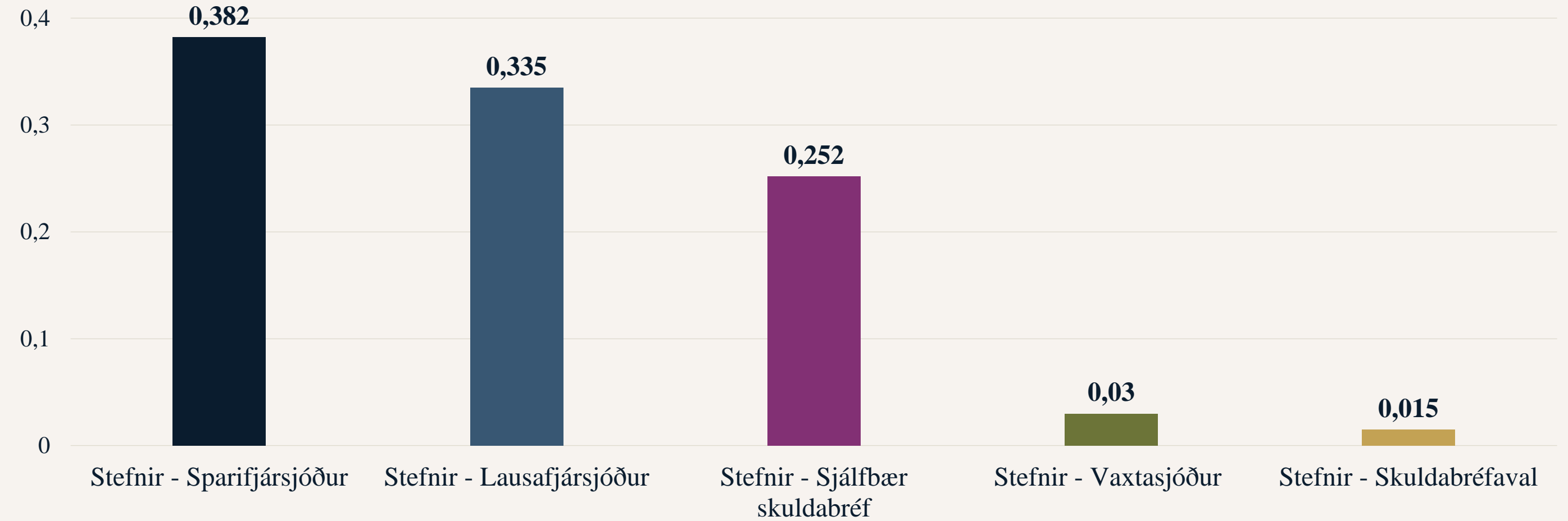
Til að bera saman útblástur sjóða er horft á losunarstyrk, en hann sýnir losun sjóðs á hverja milljón króna sem fjárfest er.

Heildarlosun sjóðanna á til að villa fyrir, enda eru þeir misstórir og því eðlilegt að stærri sjóðir hafi hærri útblástur.

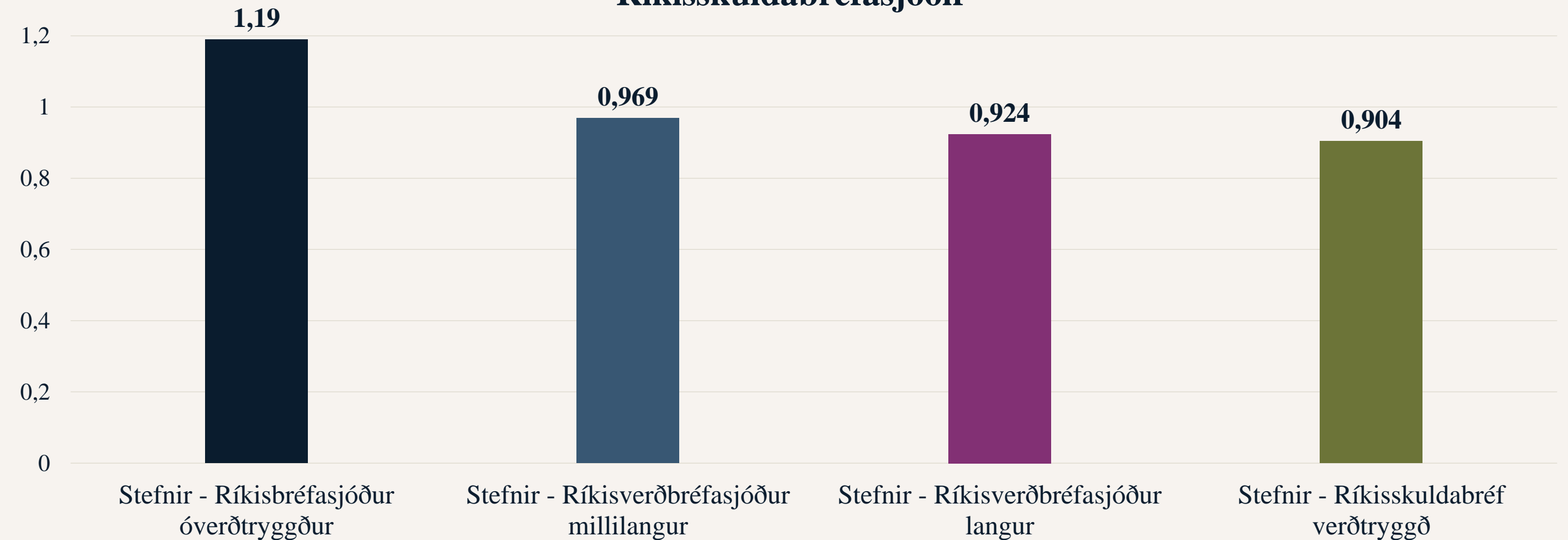
Ríkisskuldabréf vega þungt í losun og má sjá það greinilega á útblæstri og losunarstyrk ríkisskuldabréfasjóða. Stefnir - Vaxtasjóður og Stefnir - Skuldabréfaval hafa lang lægsta losunarstyrkinn enda eru það einu skuldabréfasjóðirnir þar sem ríkisskuldabréf eru ekki hluti af eignasafninu.

Stefnir - Ríkisbréfasjóður óverðtryggður hefur hæstu losun per milljón af öllum sjóðum Stefnis. Vægi ríkisskuldabréfa er þar lang hæst allra sjóða, 98,9% í lok árs 2022.

Innlendir skuldabréfasjóðir og innlán

Ríkisskuldabréfasjóðir

Helstu niðurstöður frh.

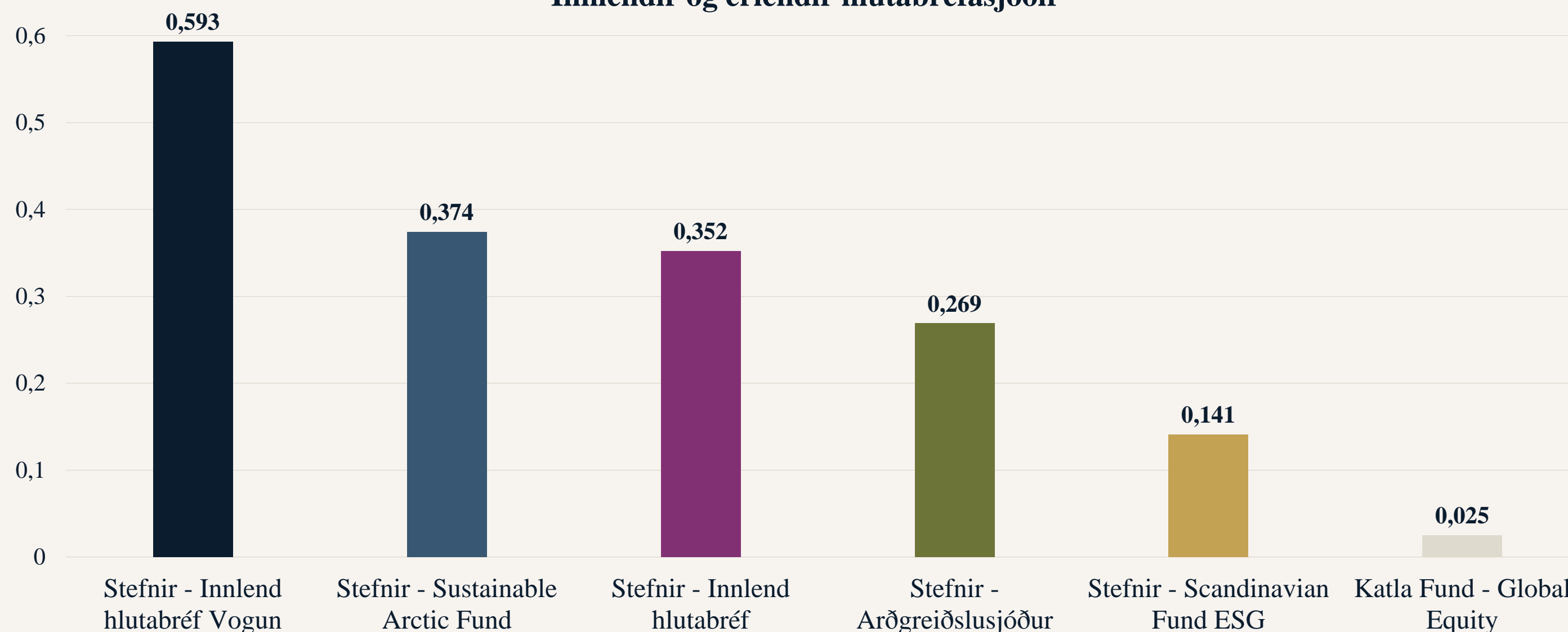
Losunarstyrkur (tCO2e/m.kr.)

Af innlendu hlutabréfasjóðum Stefnis hefur Stefnir - Innlend hlutabréf Vogun hæsta losunarstyrkinn, sem þýðir að fjárfesting í honum er kolefnisfrekust. Ástæða þess er sú að meðal stærstu eigna sjóðsins eru kolefnisfrek fyrirtæki, þ.á.m. Eimskip og Play, en við árslok 2022 var hlutabréfaeign í Eimskip tæp 13% af heildareignum sjóðsins.

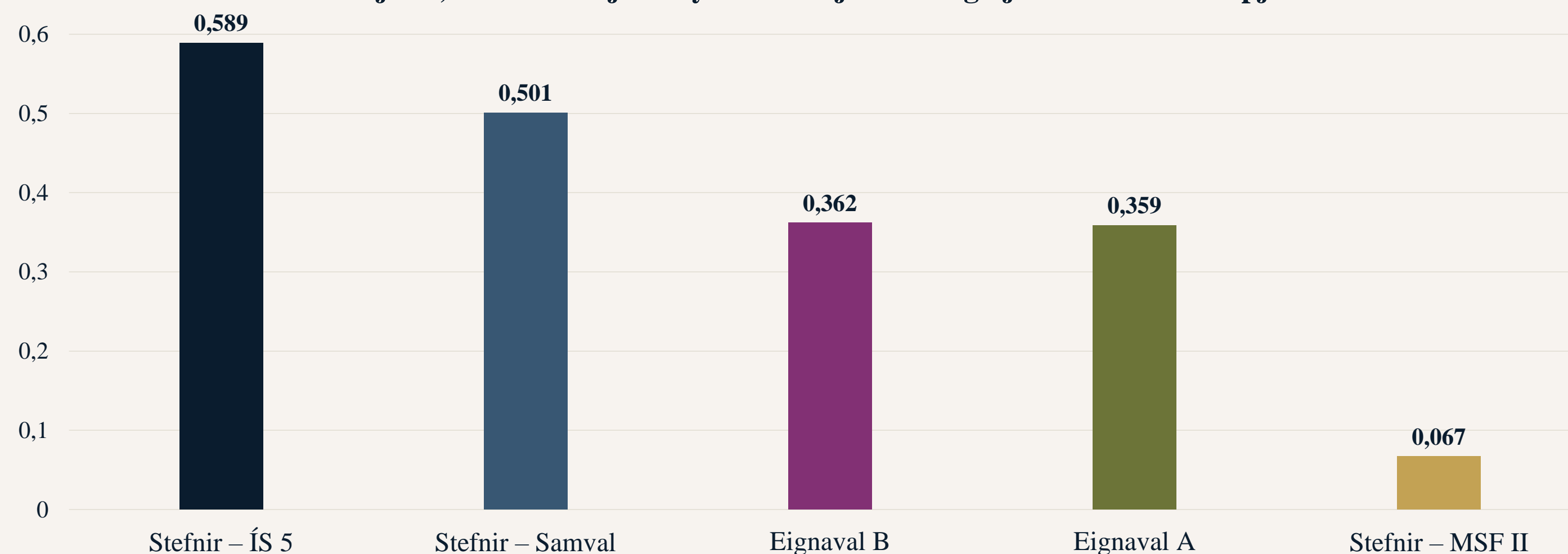
Stefnir - Sustainable Arctic Fund hefur svo hæsta losunarstyrkinn af erlendu sjóðunum. Á meðal fjárfestinga er flutningastarfsemi ásamt flugfélagi, sem hefur mikil áhrif á útblástur sjóðsins.

Af þeim tveimur sérhæfðu sjóðum fyrir hæfa fjárfesta sem metnir voru er Stefnir - ÍS 5 mun kolefnisfrekari. Stærstur hluti útblástursins þar kemur frá Eimskip, Icelandair og Play. Hjá Stefnir – Samval, sem er með hæsta losunarstyrkinn af blönduðu sjóðunum, má svo rekja stærstan hluta losunarinnar frá sjóðafjárfestingum.

Innlendir og erlendir hlutabréfasjóðir

Blandaðir sjóðir, Sérhæfðir sjóðir fyrir hæfa fjárfesta og Sjóðir Einkabankþjónustu

Ríkisskuldabréfasjóðir

	Eignir alls (m.kr.)	% af eignum í útreikningi	Umfang 1&2 (ktCO ₂ e)	Losunarstyrkur (tCO ₂ e/m.kr.)	Gagnagæði
Stefnir – Ríkisbréfasjóður óverðtryggður	848	100%	1,01	1,190	2,0
Stefnir – Ríkisskuldabréf verðtryggð	7.715	100%	6,98	0,904	2,5
Stefnir – Ríkisverðbréfasjóður millilangur	11.903	100%	11,54	0,969	2,4
Stefnir – Ríkisverðbréfasjóður langur	8.928	100%	8,25	0,924	2,4
Samtals	29.394		27,77	0,945	2,4

Innlendir skuldabréfasjóðir og innlán

	Eignir alls (m.kr.)	% af eignum í útreikningi	Umfang 1&2 (ktCO ₂ e)	Losunarstyrkur (tCO ₂ e/m.kr.)	Gagnagæði
Stefnir - Lausafjársgjóður	8.228	100%	2,75	0,335	1,2
Stefnir – Sparifjársgjóður	19.911	100%	7,60	0,382	1,5
Stefnir – Skuldabréfaval	21.993	98,3%	0,31	0,015	1,5
Stefnir – Vaxtasjóður	4.395	95,7%	0,13	0,030	1,8
Stefnir – Sjálfbær skuldabréf	308	100%	0,08	0,252	2,0
Samtals	54.835		10,87	0,200	1,5

Innlendir hlutabréfasjóðir

	Eignir alls (m.kr.)	% af eignum í útreikningi	Umfang 1&2 (ktCO2e)	Losunarstyrkur (tCO2e/m.kr.)	Gagnagæði
Stefnir – Arðgreiðslusjóður	813	100%	0,22	0,269	2,3
Stefnir – Innlend hlutabréf	29.271	96,1%	9,90	0,352	2,1
Stefnir – Innlend hlutabréf Vogun	450	99,8%	0,27	0,593	1,7
Samtals	30.534		10,38	0,353	2,3

Erlendir hlutabréfasjóðir

	Eignir alls (m.kr.)	% af eignum í útreikningi	Umfang 1&2 (ktCO2e)	Losunarstyrkur (tCO2e/m.kr.)	Gagnagæði
Katla Fund – Global Equity	32.200	78,0%	0,63	0,025	1,2
Stefnir – Scandinavian Fund ESG	1.684	100%	0,24	0,141	1,4
Stefnir – Sustainable Arctic Fund	110	91,0%	0,04	0,374	1,6
Samtals	33.994		0,90	0,034	1,2

Blandaðir sjóðir og sjóðir Einkabankaþjónustu

	Eignir alls (m.kr.)	% af eignum í útreikningi	Umfang 1&2 (ktCO2e)	Losunarstyrkur (tCO2e/m.kr.)	Gagnagæði
Stefnir – Samval	9.085	91,6%	4,17	0,501	3,8
Eignaval A	12.160	77,9%	3,41	0,359	4,2
Eignaval B	8.873,6	75,3%	2,42	0,362	4,1
Samtals	30.119		9,99	0,408	4,0

Ekki meðtalið: Stefnir – Grænaval, Eignaval C, Eignaval – Hlutabréf, Eignaval - Erlent

Sérhæfðir sjóðir fyrir hæfa fjárfesta

	Eignir alls (m.kr.)	% af eignum í útreikningi	Umfang 1&2 (ktCO2e)	Losunarstyrkur (tCO2e/m.kr.)	Gagnagæði
Stefnir – ÍS 5	14.127	82,9%	6,90	0,589	2,8
Stefnir – MSF II	216	100%	0,01	0,067	1,9
Samtals	14.343		6,91	0,579	2,8

Heimildir

PCAF (2022). The Global GHG Accounting and Reporting Standard Part A: Financed Emissions. Second Edition.

Gagnagrunnur Alþjóðabankans, PPP-adjusted GDP:

[GDP, PPP \(current international \\$\) - Iceland | Data \(worldbank.org\)](#)

Gagnagrunnur Climate watch, kolefnislosun landa:

[Greenhouse Gas \(GHG\) Emissions | Climate Watch \(climatewatchdata.org\)](#)

Útblástur og velta atvinnugreina:

Hagstofa Íslands. (2022). *Losun gróðurhúsalofttegunda frá hagkerfi Íslands, bráðabirgðartölur 2016-2022.*

<https://hagstofa.is/talnaefni/umhverfi/losun-lofttegunda/losun-fra-hagkerfi-islands/>

Hagstofa Íslands. (2022). *Velta eftir atvinnugreinum, árum og vsk-þrepum 2008-.*

<https://hagstofa.is/talnaefni/atvinnuvegir/fyrirtaeki/velta/>

STEFNIR